

Directie Dienstverlening
Team Onderzoek en Expertise Land en Taal [TOELT]

Oekraïne: Mobilisatie

Stand van zaken (beknopt)

27 februari 2016

Sinds het begin van het conflict in het oosten van Oekraïne zijn er zes mobilisatierondes geweest, drie in 2014 en drie in 2015. Het betrof gedeeltelijke mobilisatierondes, dat wil zeggen dat mensen gericht opgeroepen werden. De mobilisatie gold dus niet voor iedereen.

De laatste (zesde mobilisatieronde) is sinds 17 augustus 2015 voorbij.¹

Sindsdien is er geen nieuwe, zevende, ronde meer aangekondigd. Op 11 januari 2016 liet de Oekraïense president weten dat de beslissing om een nieuwe mobilisatieronde te starten af zal hangen van de Generale Staf.²

Op vrijdag 15 januari 2016 plaatste de Oekraïense Generale Staf een bericht op Facebook met de mededeling dat een zevende ronde noodzakelijk is om de gaten op te vullen die ontstaan doordat degenen die in de vierde mobilisatieronde zijn opgeroepen nu gaan demobiliseren. Het is de bedoeling de gaten te vullen met contractmilitairen, en de rest door middel van een nieuwe mobilisatieronde. Het aantal te mobiliseren personen kan pas worden vastgesteld als duidelijk is op hoeveel contractsoldaten de Generale Staf kan rekenen, maar naar verwachting zullen dus minder mensen worden opgeroepen dan in voorgaande rondes. Het voorgaande betekent echter niet dat nu een nieuwe mobilisatieronde is afgekondigd. De Generale Staf heeft aangegeven dat een nieuwe ronde nodig is. Om een nieuwe ronde af te kondigen is een presidentieel decreet nodig en dat is er vooralsnog niet.³ Dit bericht van de Generale Staf werd op 21 januari 2016 echter weer enigszins afgezwakt door de Oekraïense minister van defensie Poltorak, die aankondigde dat nog helemaal niet zeker is dat er een zevende ronde komt.⁴

Op 29 februari 2016 is er nog steeds geen nieuwe mobilisatieronde aangekondigd. Op 27 februari 2016 kondigde minister van Defensie Poltorak aan dat door het stijgende aantal contractmilitairen

¹ Unian Information Agency, *Sixth wave of mobilization ends in Ukraine*, 18 augustus 2015

(<http://www.unian.info/society/1112757-sixth-wave-of-mobilization-ends-in-ukraine.html>)

² Interfax-Ukraine, *Poroshenko to suggest Rada launching mobilization after General Staff takes respective decision*, 11 januari 2016, artikel alleen toegankelijk via Factiva.

³ Facebook Generale Staf Oekraïne, bericht dd 15 januari 2016

(<https://www.facebook.com/GeneralStaff.ua/photos/a.457652464404016.1073741827.453559011480028/543501199152475/?type=3>); Ukrainian News, *Army General Staff Says 7th Wave Of Mobilization Necessary*, 15 januari 2016, artikel alleen toegankelijk via Factiva; BBC Monitoring Ukraine & Baltics, *Ukrainian General Staff announces seventh wave of mobilization*, 15 januari 2016, artikel alleen toegankelijk via Factiva.

⁴ Interfax: Ukrainian General Newswire, *Currently not known whether Ukraine will have seventh mobilization wave - defense minister*, 21 januari 2016. Artikel alleen toegankelijk via Factiva.

wellicht helemaal geen nieuwe mobilisatieronde nodig is, en als dat wel het geval is zullen veel minder mensen gemobiliseerd worden dan in eerdere rondes.⁵

Dat er momenteel geen mobilisatie gaande is betekent echter niet dat mensen niet opgeroepen worden om naar het militair commissariaat (rekruteringskantoor) te komen. Schijnbaar gebeurt dat namelijk wel om de kaartenbakken op orde te brengen. Men wordt gevraagd te komen om gegevens te controleren, te kijken of iemand gekeurd moet worden, of ze recht op uitstel hebben etcetera. Als mensen aangeven een oproep te hebben ontvangen wil dat alleen zeggen dat ze naar het rekruteringskantoor moeten komen. Volgens Vladislav Seleznev, woordvoerder van de Oekraïense Generale Staf hebben dergelijke oproepen niets met de mobilisatie te maken, noch met de algemene dienstplicht, maar gaat het puur om het opschonen van de registratiegegevens van burgers/dienstplichtigen.⁶

Een oproep moet persoonlijk worden overhandigd aan degene aan wie hij gericht is, waarbij deze persoon tekent voor ontvangst. In de meeste gevallen gaat dat via een strookje op de oproep, dat wordt afgescheurd en mee terug gaat naar het rekruteringskantoor. Als in een asielrelaas een oproep op een andere wijze wordt afgeleverd wil dat niet zeggen dat het verhaal ongeloofwaardig is. Echter als een oproep niet op de juiste wijze wordt overhandigd, dat wil zeggen, als de autoriteiten niet kunnen aantonen dat iemand de oproep heeft ontvangen, omdat hij niet voor ontvangst heeft getekend, dan is die oproep niet geldig en de persoon in kwestie begaat geen overtreding als hij zich niet meldt op het rekruteringskantoor.⁷

Tot slot is het van belang onderscheid te maken tussen oproepen voor mobilisatie (25–60 jaar) en oproepen voor algemene dienstplicht (18–27 jaar). De mobilisatie is gericht op het conflictgebied in het oosten van Oekraïne. Mannen die worden gemobiliseerd worden naar het conflictgebied gestuurd. Mannen die in ‘gewone’ dienst moeten, krijgen een algemene militaire training waarna ze als ‘oproepbaar’ worden geregistreerd. Vanuit die reserve kunnen ze eventueel worden opgeroepen in het kader van de mobilisatie. Mobilisatie en algemene dienstplicht zijn twee verschillende dingen. Het komt vaak voor dat er geen duidelijk onderscheid wordt gemaakt, zowel door vreemdelingen als in de berichtgeving.

LET OP: de gebruikte bronnen zijn als bijlagen toegevoegd aan het document in InformIND. De bijlagen zijn in InformIND te vinden onder het kopje “Documentgegevens” behorend bij het rapport.

Algemene bronnen:

1. TOELT, Rapport – Oekraïne – Mobilisatie in 2015, juli 2015, op http://ind.pucoverheid.nl/id/PUC_IND_748234_0/1
2. Home Office, Country Information and Guidance – Ukraine: Military service, November 2015, op http://ind.pucoverheid.nl/id/PUC_IND_801901_0/1

⁵ BBC Monitoring Ukraine & Baltics, *Minister says Ukraine may abandon mobilization, devises army reform plan*, 27 februari 2016, artikel alleen toegankelijk via Factiva.

⁶ Obozrevatel, *Vopreki mobilizatsii: pod Novyy God v Kiyev nachali raznosit povestki/Ondanks de mobilisatie: voor Oud en Nieuw zijn ze begonnen oproepen rond te sturen in Kiev*, 30 december 2015

(<http://kiyany.obozrevatel.com/life/43628-vopreki-mobilizatsii-pod-novyj-god-v-kieve-nachali-raznosit-povestki.htm>); Interfax: Ukrainian General Newswire, *Currently not known whether Ukraine will have seventh mobilization wave – defense minister*, 21 januari 2016, artikel alleen toegankelijk via Factiva.

⁷ Liga.novosti, *Govorit Genshtab: 17 faktov o chetvertoy volne mobilizatsii/ De Generale Staf spreekt: 17 feiten over de vierde mobilisatieronde*, 13 januari 2015 (http://news.liga.net/articles/politics/4750710-govorit_genshtab_17_faktov_o_chetvertoy_volne_mobilizatsii.htm)